

POSTANOWIENIE

14 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku P. spółki akcyjnej w K.
z udziałem A. S., Z. S., Skarbu Państwa - Prezydenta miasta stołecznego
Warszawy
o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki akcyjnej w K.
od postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 14 lutego 2023 r., IV Ca 1023/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 października 2018 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie stwierdził, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, polegającą na prawie korzystania z części nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną o wskazanym numerze, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą, w zakresie posadowienia na niej, utrzymania i użytkowania napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV, w granicach wyznaczonych skrajnymi przewodami linii elektroenergetycznej tj. w graniach oznaczonych na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego

z zakresu geodezji i kartografii znajdującej się w aktach sprawy, stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia (pkt 1), w pozostałym zakresie wniosek oddalił (pkt 2) oraz orzekł o kosztach sądowych.

Postanowieniem z 14 lutego 2023 r. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w punktach 1. i 2. w określony przez siebie sposób, a w punkcie 2. w pozostałym zakresie wniosek oddalił (punkt I postanowienia); oddalił apelację w pozostałym zakresie (punkt II) oraz w punkcie III orzekł, iż wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Wnioskodawca złożył skargę kasacyjną od powyższego postanowienia.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jako podstawę wskazano oczywistą zasadność skargi, polegającą na niewłaściwym, samodzielny ustaleni przez Sąd II instancji przebiegu obszaru zasiedzenia nieruchomości, bez zasięgnięcia wiadomości specjalnych, tj. opinii biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki. Zdaniem skarżącego niewłaściwe było oparcie się przez Sąd II instancji na wnioskach wynikających z opinii biegłego geodety, oraz pominięcie opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki. Zdaniem skarżącego uprawnione jest jego twierdzenie, że zakres służebności przesylu powinien obejmować pas technologiczny o szerokości 50 metrów, co ostatecznie doprowadziło go do wniosku, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń, umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja

tw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Podkreślenia wymaga, że na etapie postępowania, jakim jest tzw. „przedsąd”, nie jest dopuszczalna ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), lecz Sąd Najwyższy jest zobligowany i uprawniony wyłącznie do zbadania, czy wystąpiły przyczyny kasacyjne, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Analiza zaskarżonego postanowienia może być zatem dokonana jedynie pod kątem tego, czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera argumenty, przekonujące o oczywistej zasadności skargi.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc kiedy wyrok bez wątpienia może być uznany za niezgodny z prawem. Konieczne byłoby zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 2002 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r., I CSK 5140/22 i powołane tam orzecznictwo).

W sprawie niniejszej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie sprowadza się wyłącznie do polemiki i kwestionowania ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd drugiej instancji oraz podważania oceny materiału dowodowego. Skarżący uzasadniając przyczynę przedsądu skoncentrował się wyłącznie na powtórzeniu własnych twierdzeń odnośnie do zakresu zasiedzenia, opierających się na odmiennej ocenie dowodów niż dokonana przez Sądy meriti. Skarżący dokonał kreacji stanu faktycznego sprawy odmiennego, niż wynikający z ustaleń sądów powszechnych. Ponadto we wniosku zarzucono brak powołania biegłego z zakresu elektroenergetyki oraz brak uwzględnienia zeznań świadków, bez podania przyczyn w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

W myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Z uwagi na ograniczenia wynikające z powołanego przepisu, oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie może być oparta na kwestionowaniu ustaleń faktycznych i oceny dowodów, dokonanych przez sądy powszechne. Zakazu tego nie można obejść przez sformułowanie zarzutów naruszenia art. 233 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c. we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20 i z 11 lutego 2021 r., IV CSK 217/20).

Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów.

Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - jest związany ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Mając na względzie zaprezentowane argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

[SOP]

[ał]